

היום הבינלאומי למאבק באלימות כלפי נשים

לחט"ב ולתיכון

מטרות:

1. התלמידות/ים יכירו את היקפי התופעה של הפעלת אלימות כלפי נשים, נערות וילדות בחברה בשנים האחרונות.
2. התלמידות/ים יבינו את חשיבות האחריות החברתית למניעת תופעת האלימות כלפי נשים וירצו להתנגד לאדישות שיש כלפי התופעה.
3. השיעור יאפשר לתלמידות/ים מרחב בטוח לשוחח על האלימות כלפי נשים אליה הם נחשפים במרחב הציבורי בימים אלו בפרט (מלחמת חרבות ברזל) ולעבד תחושות ומחשבות יחד.

למחנכ.ת/מדריך.ה:

לצערנו, בכל יום אנו עדים למקרים של רצח ואלימות קשה כלפי נשים, נערות וילדות. האלימות מתבטאת גם בחיי התלמידות והתלמידים באופנים שונים. בחרנו להביא את הנושא לשיח בכיתות, בידיעה שזה יכול להיות נושא קשה ומאיים, בנות (ולעיתים גם בנים) אשר נחשפו לאלימות הזו באופנים שונים לאו דווקא ירצו להודות בזה, לדבר על זה, להיחשף, או לשתף בזה, ובנים יכולים להרגיש שזה לא קשור אליהם, 'מוגזם מדי', או שהם 'אשמים' או 'מוטקפים'. בשיעור זה נרצה לשוחח על התופעה הכואבת והקשה הזו. נרצה לדבר על הכוח, על חוסר הצדק, ועל זה שזו לא ברירת מחדל ועלינו לעמול יחד כדי להוקיע את התופעה הזו מאיתנו. נסו לחשוב מראש על הכיתה, אילו סיטואציות רגישות יכולות לעלות, עם איזה תלמיד/ה יש לשוחח מראש על השיעור ולהכין אותה/ו, מה מתאים ומה לא מתאים להעלות בפורום הכיתתי. חשוב מאד לפתוח את הנושא ולדבר על האחריות המשותפת שלנו והיכולת לשנות את המציאות הזו, במיוחד כבני נוער.

מהלך השיעור:

- חלק א' – הכרות עם תופעת האלימות כלפי נשים – סוגי אלימות + מצגת - 20 דק'
חלק ב' – שיחה על אלימות נגד נשים מתחילת מלחמת חרבות ברזל- 15 דק'
חלק ג' – ביחד אפשר לעשות שינוי + סיכום – 10 דק'

חלק א' – הכרות עם תופעת האלימות כלפי נשים (15 דק')

1. **אמרו לפתיחה** ב-25.11 מצוין יום המאבק באלימות כלפי נשים, ובשבועות האחרונים עלו לכותרות מספר מקרים קשים של רצח נשים. מתחילת 2023 נרצחו בישראל 26 נשים. נתון שקשה להתייחס אליו, לצערנו הוא חלק מהיומיום שלנו, הוא יכול לעורר הרבה רגשות, פחד, כעס, חוסר אונים. היום ננסה לגעת קצת ברגשות האלה. כדי שנעשה את זה אני מצפה מכם לרגישות אחד לשני, לשמור על הדיון מכבד ונעים ושיהיה מקום לדעות ורגשות שונים.
2. **חלקו** לכל חניכה פתק עליו היא צריכה לכתוב הגדרה לאלימות. בקשו ממספר תלמידים לשתף.
 - שאלו מהי אלימות?
 - אילו סוגי אלימות אתן מכירות?
3. **הציגו במצגת** הגדרה של כל סוג של אלימות לפי ההתייחסויות שיעלו מהחניכות והחניכים. לכל סוג אלימות ניתן דוגמאות.
 - אלימות פיזית | הרמת יד, דחיפה, מכה, בעיטה, וכל חבלה פיזית.
 - אלימות מילולית | שימוש בביטויים פוגעים, השפלות, קללות, נזיפות.
 - אלימות מינית | אונס, כפיית יחסי מין, הטרדות מיניות למיניהן, התייחסות כאל חפץ מיני.
 - כוח ושליטה | לגרום לאדם להרגיש נחות, חסר ערך, זלזול, ביטול, איומים, לגרום לאדם להרגיש אשם, ומושפל.

- התפרצות והפחדה | השלכת חפצים, פגיעה ברכוש. איום במבע, בפעולות ובכל אמצעי הפחדה.
- אלימות כלכלית | לגרום לאדם להיות תלוי בכספו של בן הזוג לצורך קיומו או לקחת את כספו.
- אלימות כלפי רכוש | כוללת גנבה והשחתת רכוש (ונדליזם) כאקט של איום ולפעמים גם של סחיטה.
- בידוד, הגבלת החופש | הגבלות על האישה מצד בן הזוג, שליטה במעשיה, ניתוק חברתי ומשפחתי.
- עליונות/בעלות | בלעדיות על החלטות, התייחסות לאישה כבעל לרכוש, כאדון לעבד.

4. שאלו

- מה המשותף לכל סוגי האלימות שפגשנו ותיארנו? (ביטויים שונים להפעלת כוח ושליטה, של ציבור חזק יותר על ציבור חלש יותר).

5. ספרו בקצרה על הרקע לציון יום המאבק למניעת אלימות נגד נשים:

יום המאבק הבינלאומי למניעת אלימות נגד נשים חל ב-25 בנובמבר מאז הוכרז על ידי האו"ם ב-17 בדצמבר 1999 כיום המיועד למאבק באלימות נגד האישה. המטרה להכריז על יום בינלאומי למניעת אלימות נגד נשים הייתה ועדיין להצליח לעלות את המודעות הציבורית לעובדה שנים בכל העולם הינן קורבנות לאונס, אלימות במשפחה, וסוגים נוספים של אלימות. ולהכיר את הנתונים שיש לגודל ולהיקף אלימות נגד נשים בארץ ובעולם.

6. שאלו

- מדוע לדעתכן הוחלט לציון יום כזה? למה לא יום נגד אלימות בכלל? רק נשים הן נפגעות אלימות?
- למה לדעתכן מופנית אלימות רבה כלפי נשים?
- איפה לדעתכן מתקיימים סוגים אלו של אלימות? במקומות ספציפיים?

7. אמרו בואו נכיר קצת נתונים ואת ממדי התופעה הזו

צפו במצגת המורכבת מתמונות וכתורות מהתקשורת בארץ ובעולם, נתונים וסיפורים. בקשי מהתלמידות.ים במהלך המצגת לבחור שקופית אחת או נתון או מקרה מתוך המצגת שהם התחברו אליה, הרגישו משהו כלפיה (יכול להיות כאב, כעס, מחשבה מסוימת). לאחר המצגת תני למספר תלמידים לשתף במה שהם בחרו.

8. שאלו

- מה ידעתם ביחס לתופעה הזו? מה לא ידעתם/הפתיע אתכם?
- איך לדעתכם תופעה כל כך רחבה ממשיכה להתקיים ללא הפרעה?

למחנכת/למדריכה: מטרת המצגת והדיון היא להכיר לתלמידים את חומרת התופעה ולתת ביטוי לרגשות שהיא מעוררת. לשם כך חשוב גם להכיר את הנתונים וגם לחבר אותם רגשית לקושי שבה. הכוונה היא כמובן לא לזעזע בסיפורי אימה, אלא לקרב את התופעה למציאות החיים. אנו נוטים להרחיק את זה בהסברים רציונליים, בציניות ובדרכים נוספות. חשוב שתתעקשו, בעדינות ובאחריות, לעמת את החניכים עם הקושי בסוגיה והרגשות שעולים בהם ולא תאפשרו לשיחה לברוח למקומות שמתחמקים מכך.

9. אלימות במשפחה בחרבות ברזל | הציגו לתלמידות.ים מספר כתבות הנוגעות לאלימות במשפחה ומקרי

רצח של נשים מתחילת המלחמה הנוכחית:

- [הנתונים נחשפים: האם המלחמה גרמה ליותר אלימות במשפחה? \(איס\)](#)
- [חשש מעלייה באלימות במשפחה: מספר הבקשות לבדיקת מסוכנות של רישיונות נשק עלה פי 3 מתחילת המלחמה \(עיתון דבר\)](#)
- [בצל המלחמה: חשש מזינוק בפניות על אלימות נגד נשים \(YNET\)](#)
- [רצח מאיה גלובסקי 31/10/2023](#)
- [רצח זהבה דמרי 09/11/2023](#)

10. שאלו

- איזה כתבה/ נתונים תפסו אתכן?
- מה הכרתם? מה לא הכרתם?
- איך זה הגיוני לדעתכן שגם בתקופה קשה כל כך של מלחמה, כל כך הרבה נשים נפגעות?

11. **בקשו** מהכיתה לתת דוגמאות שהם מכירים. ות על מקרים בישראל ובעולם מהשנים האחרונות על מאבק באלימות נגד נשים.

12. שאלו לסיכום

- **מה אתם כבני נוער יכולים לעשות? ביחס לסביבה שלכם, הכיתה, בית הספר?**
כותבים ביחד חלופות על הלוח (מחאה בית ספרית, מחאה ברשתות החברתיות, השתתפות בהפגנה הארצית ביום הנגד נגד, התערבות חברתית במקרים קרובים של אלימות במערכות יחסים/ עירוב מבוגרים וכו'). הקדישו לחלק זה כמה דקות, כדי לתכנן ביחד באיזה אופן תרצו ללהתייחס ליום נגד אלימות נגד נשים במשותף בסביבה הקרובה שלכן.

13. **סכמו** הבנו שאלימות כלפי נשים היא תופעה מאוד שכיחה ורחבה עדיין בעולם ויש לה המון ביטויים. אמנם אתם לא מבוגרים או פוליטיקאים שיכולים לקבוע מדיניות, אבל גם לבני ובנות נוער יכולה להיות השפעה על מניעת אלימות כלפי נשים. התופעה הזאת משפיעה גם על המתרחש סביבכם וביניכם. עלינו להתמודד עם האדישות שבתוכנו ולבחור להתערב, לפתוח עיניים, לשים לב להתנהגות שלנו אחד כלפי השנייה. ובנוסף לצאת לפעולה אקטיבית - להגיע למחאות, לפעול ברשתות החברתיות כחלק מקמפיינים, להכין כרזות או לפעול בבית הספר כשמתרחש רצח נשים בישראל. **בואו נגיד ביחד איך אתם רוצים לפעול בנוגע ליום נגד אלימות נגד נשים בכיתה, בבית הספר ובשכונה.**

בתקווה לימים שקטים וטובים יותר במהרה

מרכז הדרכה 'המערור'